

Feljegyzések.

CHOLNOKY VIKTOR.

A jó borok mámora, naponta párszor a bőr alá fecskendezett morfium, meg egy meglelőkü feleség átölelő gyengédsége egész a múlt hetekig életben tartotta Cholnoky Viktort, aki keserű nihilizmussal olvasgatta fel könyvekből a kóroknak szinte kifoghatatlan sorát, amely összeroncsolt testét rágta. A dunántúlnak, a bakonyi erdők rejtelmének, a balatoni meséknek, az én Veszprém vármegyémnek költője örökre elnémult. Erről a patriáról már nem ír többet senki. Eötvös Károly ritkán felcsillanó jókedvében talán még anekdotázik a betyárok és pandurok régi romantikájáról, még mesél kellemes hazugságokat a korról, mikor ő fizsi ügyész volt Veszprémben, de azok a finom, ódon illatu, egy modern művész stílusserű szájának teljes ragyogó fegyverzetével megkonstruált történeteknek, melyeket Cholnoky adott, nem lesz folytatása többé. Krudy Gyula nem jön dunántúlra, az ő lelke a „Nyíri csendben“ pihen, őt nem ihletik meg a veszprémmegyei kolostorok titkai, azok a kissé robusztus anekdoták, amelyek Somlyó és Badacsony környékén születtek.

A Balatonról, melyet a balneológia fejlődése csaknem minden pontján agyonkulturázott, amelynek partjain gyógydíjat és zenedíjat szednek és „table d'haut“ asztalokat állítanak fel francia pecsenyékkel, nem mesél már senki, csak a fürdőstatisztika meg a lovagias és lovagiatlan összefüzésekről szóló riport.

A magyar polihisztorok táborából már csak Herman Ottó galambösz feje tekint felénk. Tóth Béla is elment haragos szívével és Cholnoky Viktor, akinek buvárlelke a fengerfenék világából és az indusvarázslók mythosáiból szinte Kipling erejével és jellemzőképességével tárta elénk a legérdekesebb titkokat és csudákat, nem mesél többet.

Most pedig egy könnyfacsaró sablont kell e sorokban fűzni. Cholnoky Viktor magyar művész volt, tehát özvegyének és árváinak nincs betevő falatjuk.

H. B.

NÉHÁNY SZÓ AZ „ÚJ IDŐK“-RŐL.

Nem vitatom azt, hogy lelkiismeretlenség-e Herczeg Ferencről, amért rá engedi nyomni nevét a lap élére, melyhez semmi köze, miután a szerkesztésben egyáltalában nem vesz részt. Nem vitatom azt se, hogy a közönséget ily módon félrevezetik, egyszóval nem vitatok semmit, csupán egy szomorú tényt akarok megállapítani.

Az Új Idők ma már a legszerénytelenebbül silány. Igaz, hogy vannak lapok, melyek majdnem oly alacsony nivójuak, de ezek nem öntudatosan azok. Az Új Idők azonban öntudatosan gyaatra s így álkulturát terjeszt.

Az Új Időknél farkaspálok diletántoskodnak. Igen, készakarva írtam farkaspálok, mert ott több van emez irodalmi korcskinövésből. Az már aztán egész mindegy, hogy Balla Ignácnak, vagy Leitner Jakabnak hívják az illetőt.

Igazán megdöbbenő, hogy mi mindent merészkednek ezek a kis Gibberti gróf Ignácok. Nagy komolyan nekilendítik tollukat és irnak meggyőződésük ellenére cikkeket, amiknek egy befűjét sem hiszik, de hát bosszút kell állni, mert a Kultura ugyancsak kikezdte a cég dédelgetett gyermekét.

Hát kedves Új Idők, farkaspálok, ignácok és jakabok, drága gyermekeim, firkálhatnak magácskák amit akarnak, mégse lesznek önök irodalmilag nagykoruak soha. S hogy véletlenül belekerülnek az irodalomtörténetbe azt épen annak köszönhetik majd, akiről oly lelkiismeretlenül merészkedtek írni, de igazán előre sajnálom önöket, mert hisz nagyon kell majd e gyerekségükért pirulni,

H. S.

